

Ignatios om sit forestående martyrium

Ignatios (ca. 35-107) var biskop i Antiokia og en af de vigtigste kristne forkyndere i den første generation efter apostlene, dvs. de såkaldte kirkefædre. I kejser Trajans regeringstid blev Ignatios arresteret pga. af sin kristendom og sendt til Rom for at blive henrettet. På rejsen til Rom gjorde han ophold flere steder, hvor han besøgte kristne menigheder. Desuden skrev han på rejsen syv breve bl.a. til menigheder i Middelhavsområdet, herunder et brev til menigheden i Rom, som der bringes et uddrag af herunder. Brevet blev forfattet i byen Smyrna på Anatoliens vestkyst d. 24. august – og sandsynligvis i året 107. Anledningen til brevet er muligvis, at medlemmer af menigheden i Rom, der kan have haft en vis indflydelse i hovedstaden, har meddelt Ignatios, at de ville forsøge at få ham benådet. Dette modsætter Ignatios sig dog.

Ignatios, også kaldet Theophoros,¹ til den menighed [*ekklesia*], som har fundet nåde i den højeste Faders og hans enbårne Søns, Jesu Kristi, herlighed, og som er elsket og oplyst, [...] [den menighed] som også har førstepladsen i romernes landområde.

I: På min bøn til Gud er det blevet mig tilstået at få jeres værdige åsyn at se, så at jeg har fået endog mere, end jeg bad om. Thi som bunden i² Kristus Jesus håber jeg at skulle hilse på jer, om det da må være hans vilje, at jeg skal nå til målet. Sagen er godt begyndt, hvis jeg nu blot må få lykke til uhindret at opnå mit ønskede lod.³ Thi jeg frygter for, at jeres kærlighed skal skade mig; det er jo let nok for jer at gøre, hvad I vil, men det er vanskeligt for mig at få del i Gud, hvis I ikke vil skåne mig.⁴

II: Jeg ønsker ikke, at I skal søge menneskers gunst, men Guds – den, I jo allerede besidder. Aldrig får jeg ellers en sådan lejlighed til at komme til Gud – og I kan ikke signere et bedre kunstværk⁵ ved nu at holde jer stille. Hvis I tier stille mig angående, kan jeg blive Guds ord; men hvis I elsker mit kød alt for meget, forbliver jeg bare en lyd.⁶

Jeg ønsker intet større af jer end, at I lader mig ofres til Gud, mens der endnu er et alter rede, for at I kan forenes i kærlighed om at lovprise Faderen i Kristus Jesus, fordi Gud har agtet Syriens biskop værdig til at sendes fra Øst til Vest.⁷ Herligt er det at "gå ned" fra Verden for at "rinde op" til Gud.⁸

III: I har aldrig misundt nogen.⁹ I har belært andre. Og jeg ønsker, at det, som I selv i jeres undervisning påbyder, må blive stadfæstet. Bed blot for mig om sjælelig og legemlig kraft, at jeg ikke blot må tale, men også ville; at jeg ikke blot må kaldes en kristen, men også virkelig befin-

¹ *Theophoros*: dvs. den, der bæres af Gud. Tilnavnet affødte i oldkirken en forestilling om, at Ignatios havde været det barn, som Jesus ifølge Markus-evangeliet (9,36) tog i sin favn.

² *Bundet i*: Eller "fanget i" / "lænket i". Hentydning til, at han føres til Rom som fange for dér at lide sammen med Kristus i martyrdøden.

³ Dvs. martyrdøden, som Ignatios ser som sit mål

⁴ *Skåne mig*: eller "vise mig hensyn". Ignatios frygter for, at den romerske menighed vil forsøge at få ham benådet ved at gå i forbøn for ham hos de romerske myndigheder. Dette ønsker Ignatios ikke.

⁵ *Kunstværk*: ordspil på "værk" og "god gerning".

⁶ Ignatios mener, at han først vidner om Gud i sit martyrium, der er Guds bekræftelse af det, som vidnet vidner om. Uden martyriet er Ignatios' tale blot mennesketale.

⁷ *Fra Øst til Vest*: eller "fra der, hvor Solen stor op, til der hvor solen går til hvile"

⁸ "Gå ned"... "rinde op": eller "sove hen fra" ... "stå op i".

⁹ Underforstået: at opnå martyriet

des at være det. Thi kun når jeg befindes at være en kristen, kan jeg fortjene at kaldes det og at gælde for en virkelig troende, selv når jeg ikke længere er synlig for Verden. Intet blot synligt er godt. Som jo da Jesus Kristus, vor Gud, er mere synlig nu, da han er hos sin Fader. Kristendommen består ikke i overtalende ord, men i at vise kraft, når den hades i Verden.¹⁰

5 IV: Jeg skriver til alle menigheder og lægger dem alle på sinde, at jeg villigt går i døden for Gud, hvis I blot, ikke hindrer det. Jeg beder jer, at I ikke vil vise mig utidig velvilje. Lad mig kun kastes for de vilde dyr, for at jeg derved kan opnå at stedes for Gud. Jeg er Guds hvedekorn og ønsker at males af vilddyrers tænder¹¹ for at befindes som Kristi rene brød. I skal hellere lokke dyrene til at blive mig en grav og til ikke at levne noget af mit legeme, for at jeg ikke, når jeg er
10 hensovet, skal blive til besvær for nogen.¹² Da skal jeg i sandhed være en Jesu Kristi discipel, når Verden ikke ser mit legeme. Bønfald Herren for mig om, at jeg ved disse redskaber¹³ må befindes som et offer for Gud. Jeg kan ikke give jer befalinger som en Peter eller en Paulus.¹⁴ De var apostle, jeg en fordømt. De var frie, jeg indtil nu en træl. Men hvis jeg får lov at lide, bliver jeg Jesu Kristi frigivne, og da skal jeg opstå fri i ham. Nu lærer jeg i mine lænker intet verdsligt
15 at eftertrægte.

V: Fra Syrien til Rom strider jeg med vilddyr, til lands og vands, ved nat og dag, bundet som jeg er af ti leoparder, jeg mener en vagt af soldater, som bliver stedse værre, selv om der vises dem godhed. Men jeg finder belæring i deres krænkelser, ”dog er jeg ikke dermed retfærdiggjort.”¹⁵ Gid jeg må få glæde af de vilddyr, der er mig beredte. Jeg beder om, at de rask må kaste sig over
20 mig; ja, jeg vil lokke dem til hurtigt at fortære mig, så at de ikke, som de har gjort mod nogle, fejlt skal lade være at tage fat. Og hvis de ikke vil fortære mig, skønt jeg er rede, så vil jeg tvinge dem dertil. Hav overbærenhed med mig; jeg ved, hvad der gavner mig. Nu begynder jeg at blive discipel. Jeg lokkes hverken af noget synligt eller noget usynligt, at jeg må få del i Jesus Kristus. Lad mig kun rammes af ild og kors og vilddyrers angreb; lad mine ben adskilles, mine lemmer
25 sønderslås, mit hele legeme knuses,¹⁶ lad kun Djævelens onde plager komme over mig, kun at jeg må få del i Kristus Jesus. [...] *[I det følgende fortsætter Ignatios sin bøn til menigheden i Rom om ikke at forsøge at hindre hans martyrium.]*

VII. [...] Skulle jeg end selv finde på at bede jer om det, når jeg kommer til jer, så hør mig ikke, men gør, som jeg i dag skriver til jer. Skønt såre levende, nu jeg tilskrives jer, er jeg fuld af attrå
30 efter [martyr]døden. Mine jordiske lidenskaber er korsfæstede, og der er ikke mere glød af jordisk ild tilbage;¹⁷ der er kun en levende kilde, som mumler i mig og siger i mit indre: Kom til Faderen! [...]

VIII: Jeg vil ikke længere leve på menneskevis, men mit ønske kan kun opfyldes, hvis I tilsteder det; vis mig da velvilje, så sandt I selv ønsker at finde velvilje. Disse få linjer overbringer jer min
35 bøn: Tro mig på mit ord! Jesus Kristus selv vil gøre det vitterligt i jeres hjerte, at jeg mener det

¹⁰ Jf. 1. Kor. 2,4-5; 1. Thes. 1,5

¹¹ Eller ”kværnes mellem vilddyrenes tænder”

¹² Nemlig ved, at nogen skal begrave ham. Det var ofte risikabelt for kristne at anmode myndighederne om udlevering af de henrettedes lig.

¹³ Dvs. de vilde dyr

¹⁴ Peter og Paulus ansås for at have opholdt sig i Rom, hvor de indtog ledende roller for menigheden.

¹⁵ 1. Kor. 4,4

¹⁶ Der hentydes til andre martyrs skæbne

¹⁷ Jf. Gal. 5,24

for alvor — han, af hvis sanddrue læber Faderen selv har talt. Bed for, at det må lykkes, som jeg har for; det er ikke kødet, som får mig til at skrive dette, men Guds ånd.

Hvis jeg får lov at lide martyriet, har I ment mig det godt — hvis jeg får et afslag, har I ikke holdt af mig! [...]

5 X: Dette Brev skriver jeg til jer fra Smyrna gennem efesierne,¹⁸ som er værd at prise salige. Foruden mange andre er også Krokus hos mig; han er mig såre kær. Jeg formoder, at I jo allerede nu kender dem, der rejste foran mig fra Syrien til Rom for Guds æres skyld; meld dem mit nær forestående komme; de er alle Gud og eder værd; det vil sømme sig, at I behandler dem godt i alt deres behov.

10 Jeg tilskriver eder på niendedagen før kalendae i september.¹⁹ Lev vel indtil enden i Jesu Kristi tålmod!

15 Ignatios' brev til romerne, oversættelse af H. Haar o.a.: *Kirkehistoriske Læsestykker*, I: *Oldtid og middelalder*. 2. udg. Kbh. (1921) s.11-13 samt P. Schindler: *Antiquitates Christianae*, vol. 3 (*De Apostolske Fædre*, bind 1), Kbh. (1944) s.161ff.

¹⁸ *Efesierne*: folk fra byen Efesos på Anatoliens vestkyst. Disse efesiere kan enten have nedskrevet brevet efter diktat eller blot være dets overbringere.

¹⁹ Dvs. d. 24. august